

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen med Republiken Guatemala om främjande och skydd av investeringar samt med förslag till lag om sättande ikraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den med Republiken Guatemala den 12 april 2005 undertecknade överenskommelsen om främjande och skydd av investeringar samt ett förslag till ikraftträddelag. Genom överenskommelsen vill man garantera gynnsamma villkor för investeringar som görs i det ena avtalsslutande landet av den andra avtalsslutande partens medborgare och företag samt erkänna behovet av att skydda investeringarna. Överenskommelsen

träder i kraft 30 dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Allmänt

De utländska investeringarnas ställning i Guatemala har förbättrats i och med det fredsavtal som undertecknades 1996, men ur investerarnas synvinkel försvagas Guatemalas ställning av korruption och politisk instabilitet. Återhämtningen i världsekonomin och de till följd av frihandelsavtalet mellan USA och Centralamerika (CAFTA) förbättrade handelsmöjligheterna förväntas stimulera landets ekonomi under de närmaste åren. Guatemalas bruttonationalprodukt förutspås öka med i genomsnitt 3,2 % på årsnivå 2004-2005.

Guatemalas viktigaste exportprodukter är kaffe, bananer och socker. Landet har också en enorm potential inom turismsektorn. Den överlägset största delen av Guatemalas export går till USA (58,7 % år 2002). De viktigaste exportländerna efter USA är El Salvador (9,3 %), Nicaragua (3,1 %), Costa Rica (3,0 %) och Mexiko (2,2 %).

De viktigaste importartiklarna är konsum-

tionsvaror, råvaror och halvfabrikat, kapitalvaror, bränslen och byggnadsmaterial. De viktigaste importländerna 2002 var USA (33,2 %), Mexiko (9,9 %), Sydkorea (8,1 %), El Salvador (5,7 %) och Kina (4,0 %).

Också EU är en viktig handelspartner, 2000 var EU-ländernas sammanlagda andel av Guatemalas handel 8,3 %.

Finlands export till Guatemala har i betydande grad bestått av papper och därutöver av maskiner och apparatur. Den kraftiga ökningen av exporten från Finland till Guatemala 2002 förklaras av leveransen av en elgenerator värd 105 miljoner euro. Importen från Guatemala består nästan helt och hållet av lantbruksprodukter, i huvudsak kaffe. Förutom kaffe importerar också i någon mån bananer och annan frukt samt kryddor och andra livsmedel. Av de större finska bolagen finns tillsvidare endast Wärtsilä i Guatemala.

Finland har gällande överenskommelser om skydd för investeringar med 52 länder. Finland har gällande eller färdigt förhandlade avtal med följande latinamerikanska länder: Argentina, Brasilien, Costa Rica, Chile, Do-

minikanska republiken, Ecuador, El Salvador, Mexiko, Nicaragua och Uruguay.

Sedan tidigare har Finland gällande överenskommelser om skydd för investeringar med följande länder: Albanien (FördrS 16/1999), Förenade Arabemiraten (FördrS 22/1997), Argentina (FördrS 21/1996), Azerbajdzjan (FördrS 8/2005), Bosnien-Hercegovina (FördrS 7/2001), Bulgarien (FördrS 50/1999), Chile (FördrS 23/1996), Ecuador (FördrS 79/2001), Egypten (FördrS 11/2005), El Salvador (FördrS 11/2003), Sydafrikanska republiken (FördrS 8/2001), Filippinerna (FördrS 52/1999), Indonesien (FördrS 34/1997), Indien (FördrS 30/2003), Iran (FördrS 82/2004), Kazakstan (FördrS 20/1998), Kina (FördrS 4/1986), Kirgisien (FördrS 163/2004), Republiken Korea (FördrS 25/1996), Kroatien (FördrS 92/2002), Kuwait (FördrS 32/1997), Lettland (FördrS 5/1993), Libanon (FördrS 4/2000), Litauen (FördrS 119/1992), Makedonien (FördrS 21/2002), Malaysia (FördrS 79/1987), Marocko (FördrS 28/2003), Mexiko (FördrS 54/2000), Moldova (FördrS 42/1997), Moçambique (FördrS 93/2005), Namibia (FördrS 42/2005), Oman (FördrS 18/1999), Peru (FördrS 33/1996), Polen (FördrS 28/1998), Qatar (FördrS 37/2003), Rumänien (FördrS 121/1992), Slovakien (FördrS 37/1996), Slovenien (FördrS 37/2000), Sri Lanka (FördrS 54/1987), Tanzania (FördrS 94/2002), Thailand (FördrS 35/1996), Tjeckien (FördrS 34/1994), Tunisien (FördrS 52/2003), Turkiet (FördrS 29/1995), Ukraina (FördrS 6/1994), Ungern (FördrS 20/1989), Uruguay (FördrS 84/2004), Uzbekistan (FördrS 74/1993), Vitryssland (FördrS 89/1994), Ryssland (ingånget med Sovjetunionen, FördrS 58/1991, protokoll om ändring FördrS 57/1999), Vietnam (FördrS 27/1996) och Estland (FördrS 104/1992).

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

Avsikten med överenskommelsen är att minska möjligheterna att behandla finska investeringar godtyckligt samt att göra investeringsmiljön i Guatemala mer förutsägbar.

En avsikt är också att sänka företagens tröskel för investeringar genom att minska den politiska landrisk som ansluter sig till investeringar i Guatemala. Överenskommelsen har även en sänkande effekt på finansieringskostnaderna för utländska investeringar.

I överenskommelsen definieras begreppen investerare, investering och avkastning samt överenskommelsens territoriella tillämpningsområde. Genom överenskommelsen främjas investeringar allmänt, och investeringar som gjorts i landet skyddas.

Enligt överenskommelsen skall vardera avtalslutande parten på sitt territorium medge investeringar som görs av den andra avtalslutande partens investerare en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd. På investeringar skall tillämpas en behandling som är minst lika förmånlig som den som tillämpas på investeringar gjorda av egna investerare eller av investerare från länder som har ställning som mest gynnad nation, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren.

Investeringar som avses i överenskommelsen kan inte exproprieras eller nationaliseras annat än på icke-diskriminerande basis och i allmänt intresse. En dylik åtgärd kan vidtas endast mot direkt, tillräcklig och faktisk ersättning och med iakttagande av lagliga tillvägagångssätt.

Investeringsförluster som orsakas av krig, väpnade konflikter, nödlägen eller motsvarande händelser skall gottgöras eller ersättas till minst samma nivå som gottgörelse som medges parternas egna investerare eller investerare från länder som har ställning som mest gynnad nation.

Överenskommelsen möjliggör omedelbar överföringsfrihet för tillgångar i konvertibel valuta. Överföringarna skall ske utan dröjsmål och utan begränsningar i en fritt konvertibel valuta enligt gällande marknadskurs, och skall kunna göras omedelbart.

I överenskommelsen ingår bestämmelser om skiljeförfarande vid domstol och internationellt skiljeförfarande för den händelse att det uppstår tvister mellan en investerare och en avtalslutande part. Tvister mellan de avtalslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen skall av-

göras i en internationell skiljedomstol som inrättas särskilt för varje enskilt fall.

I propositionen ingår ett förslag till en s.k. blankettlag, genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några direkta verkningar på statsfinanserna. Genom förslaget strävar man efter att främja finländska företags möjligheter att idka verksamhet i det andra avtalsslutande landet genom att skapa gynnsammare och tryggare förutsättningar för dessa företags investeringsverksamhet. Förslaget sänker tröskeln för investeringar men leder inte automatiskt till någon betydande ökning av investeringsflödena mellan Finland och Guatemala.

4. Beredningen av propositionen

Finland lämnade ett utkast till överenskommelse som baserade sig på Finlands æ-

naste modellavtal till Guatemala i augusti 2002. Guatemala lämnade sina kommentarer till Finlands utkast till överenskommelse den 10 mars 2004. I samband med republikens president Tarja Halonens besök i Guatemala i juni 2004 kom man överens om att inleda förhandlingar. Förhandlingarna fördes i Guatemala den 27 och 29 september 2004.

För godkännande av överenskommelsen begärde utrikesministeriet utlåtande av justitieministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, miljöministeriet, Finnfund, Finnvera Abp, Finpro rf, Invest in Finland, Kemiindustrin rf, Centralhandelskammaren, Metallindustrins Centralförbund rf, Skogsindustrin rf, Finlands Bank, Bankföreningen i Finland rf samt Finlands Näringsliv rf.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 12 april 2005. Utrikesminister Erkki Tuomioja undertecknade överenskommelsen för Finlands del och utrikesminister Jorge Briz Abularachin för Guatemalas del.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning

I inledningen till överenskommelsen konstateras i enlighet med Finlands modellavtal att utländska investeringar främjar den ekonomiska utvecklingen, förbättrar levnadsstandarderna och främjar arbetstagarnas rättigheter utan att avkall ges på allmänna principer beträffande hälsan, säkerheten och miljön.

Artiklar

1 artikel. Definitioner. I överenskommelsen finns de sedvanliga definitionerna på begreppen investeringar, investerare, avkastning samt överenskommelsens territoriella räckvidd.

2 artikel. Främjande och skydd av investeringar. De avtalsslutande parterna förbinder sig att främja investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare och skydda investeringar som gjorts på dess territorium av den andra avtalsslutande partens investerare och att medge dem en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd. Inga oskäligen eller godtyckligen åtgärder får vidtas av värdstaten mot investeringar och affärsverksamhet i samband med investeringar.

3 artikel. Behandling av investeringar. Investerare från den andra avtalsslutande parten och deras investeringar garanteras en nationell behandling eller mest gynnsam nationsbehandling, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren. Inga anspråk ställs på investeringar som gjorts av investerare från den andra parten.

4 artikel. Undantag i behandlingen av investeringar. Överenskommelsen innehåller undantag från den behandling som mest gynnsam part som är huvudregel. Bland annat regionala ekonomiska organisationer och tullunioner lämnas utanför överenskommelsen

på så sätt, att parterna inte är förpliktade att utvidga förmåner som följer av dem till att gälla investerare från den andra avtalsslutande parten. Likaså lämnas förmåner som föranleds av internationella skatteöverenskommelser och multilaterala investeringsavtal utanför överenskommelsen.

5 artikel. Expropriation. Expropriation eller nationalisering av egendom beläggs med strängare villkor än vad som är vanligt i den nationella lagstiftningen. Dessa åtgärder kan vidtas endast i allmänt intresse, på icke-diskriminerande basis. Ersättningen skall vara direkt, tillräcklig och faktisk. Mottagaren av ersättning är berättigad till gängse ränta på ersättningssumman fram till betalningsdagen. Också ersättning för utländska minoritetsdelägarskap betalas enligt samma principer. Ersättningsmottagaren har också rätt att snabbt göra expropriationsbeslutet stridigt vid en domstol eller någon annan behörig myndighet i värdstaten.

6 artikel. Ersättning av förluster. Investerare från den andra avtalsslutande parten ersätts för förluster som förorsakas av krig, revolt, nationellt nödläge, upplöpp eller motsvarande händelser enligt principen för mest gynnsam nationsbehandling eller för nationell behandling, beroende på vilket ersättnings sätt är förmånligare enligt investerarens uppfattning. Om den avtalsslutande part som är värdstat på grund av detta betalar ersättningar till investerarna skall den andra avtalsslutande partens investerare medges en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som medges värdstatens egna investerare eller investerare från tredje land.

7 artikel. Fri överföring. I överenskommelsen garanteras fri överföring av kapital, avkastning, betalningar, ersättningar och förvärvsinkomst till utländska arbetstagare. Överföringen skall ske utan dröjsmål och utan begränsningar i en fritt konvertibel valuta enligt gällande marknadskurs. I artikeln bestäms också om fastställande av gängse kurs i undantagsfall.

8 artikel. Substitution. Om en avtalsslutande part eller ett organ som den utsett

har beviljat en investering på den andra avtalslutande partens territorium garanti eller annan motsvarande förbindelse och på denna grund blivit ersättningskyldig, övergår rättigheterna gällande investeringen i fråga till den förstnämnda avtalsstaten som blivit betalningsskyldig. Dessa rättigheter utövar den själv eller genom det organ som den utsett i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

9 artikel. *Twister mellan en investerare och en avtalslutande part.* Tvister mellan en avtalslutande part och en investerare från den andra avtalslutande parten kan avgöras genom förlikning inom tre månader, därefter hänskjutas till en nationell domstol hos den part på vars territorium investeringen gjorts eller underställas ICSID-avgörandeförfarande i enlighet med Washingtonkonventionen från 1965, om konventionen gäller bägge parter, eller, om endast den ena parten har undertecknat konventionen, hänskjutas till skiljeförfarande vid centralorganet ICSID enligt reglerna för den kompletterande faciliteten eller till internationellt förlikningsförfarande i enlighet med UNCITRAL-bestämmelserna, om inte parterna i tvisten kommer överens om något annat. En tvist som investeraren fört till en nationell domstol kan innan domstolen har avkunnat sitt beslut hänskjutas till förlikningsförfarande av investeraren. Skiljeförfarandet skall äga rum i en stat som undertecknat New Yorkkonventionen från 1958. De avtalslutande parterna erkänner att de avgivna domarna är slutgiltiga och bindande och verkställs på deras territorium.

10 artikel. *Twister mellan de avtalslutande parterna.* Tvister mellan de avtalslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen skall i mån av möjlighet lösas genom förhandlingar på diplomatisk väg. Om en tvist inte kan lösas på diplomatisk väg inom sex (6) månader från begäran om förhandlingar kan någon av de avtalslutande parterna enligt andra stycket hänskjuta tvisten till en tillfällig skiljedomstol. Överenskommelsen innehåller detaljerade anvisningar för inrättandet av och förfarandet vid en skiljedomstol som inrättas för ett enskilt fall.

11 artikel. *Tillstånd.* De avtalslutande parterna behandlar enligt sin lagstiftning de ansökningar om tillstånd som hänför sig till investeringar gynnsamt och utfärdar uppehålls- och arbetstillstånd för nyckelpersonalen och dess familjemedlemmar.

12 artikel. *Tillämpning av andra bestämmelser.* Investeringar som gjorts av en avtalslutande parts investerare garanteras i jämförelse med bestämmelserna i denna överenskommelse bättre rättigheter när investeraren enligt förpliktelse i nationell lagstiftning eller internationell rätt är berättigad därtill.

13 artikel. *Tillämpning av överenskommelsen.* Bestämmelserna i överenskommelsen tillämpas på både framtida investeringar och investeringar som har gjorts innan överenskommelsen trädde ikraft. Överenskommelsen gäller dock inte anspråk som uppstått före överenskommelsens ikraftträdande eller anspråk som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande.

14 artikel. *Allmänna undantag.* De avtalslutande parterna kan utan hinder av överenskommelsen vid undantagsförhållanden vidta åtgärder som skyddar deras säkerhet eller intressen. De särskilda åtgärderna får inte vara godtyckliga eller diskriminerande.

15 artikel. *Öppenhetsprincipen.* De avtalslutande parterna förbinder sig att ombesörja den offentliga tillgången till lagar, bestämmelser på lägre nivå samt myndighetsbeslut som inverkar på tillämpningen av avtalet. En avtalslutande part är inte skyldig att lämna ut uppgifter som är konfidentiella eller hänför sig till ägande eller att ge tillträde till sådana uppgifter vilkas röjande skulle strida mot den avtalslutande partens lagstiftning om handlingars offentlighet eller skada enskilda investerares legitima kommersiella intressen.

16 artikel. *Förhandlingar.* De avtalslutande parterna förhandlar sinsemellan på begäran av någondera avtalslutande parten om frågor som gäller verkställigheten och tillämpningen av överenskommelsen.

17 artikel. *Ikraftträdande, giltighetstid och uppsägning av överenskommelsen.* Överenskommelsen träder i kraft då trettio dagar har förflutit från det att båda avtalslutande parterna har meddelat varandra om uppfyllandet

av de konstitutionella villkoren för ikraftträdande. Överenskommelsen är i kraft i tjugo år och skall därefter fortfarande gälla under samma villkor till dess någondera av de avtalsslutande parterna meddelar den andra avtalsslutande parten sin avsikt att säga upp överenskommelsen om en tid av tolv månader. Den s.k. skyddstiden efter uppsägningen är också tjugo år.

En jämförelse med Finlands modellavtal

Artikel 6 gör det inte möjligt för de avtalsslutande parterna att kräva ersättning för förlust av egendom till följd av krig eller annan väpnad konflikt. Artikeln utesluter dock inte möjligheten att betala ersättning.

Enligt artikel 7 har investeraren inte rätt att ansöka om ränta för dröjsmål som den avtalsslutande parten orsakat. Artikeln förutsätter dock omedelbar fri överföring av tillgångar och investeraren kan göra saken stridig om fri överföring inte kan genomföras.

Med avvikelse från modellavtalet gäller artikel 8 överföring av ersättningskyldigheten till en ny investerare tillsammans med garanti eller annan motsvarande förbindelse endast när det gäller icke-kommersiella risker.

2. Lagförslag

1 §. Genom 1 § sätts de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen i kraft.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft genom förordning av republikens president. Avsikten är att lagen sätts i kraft samtidigt som överenskommelsen.

3. Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. Det i propositionen ingående förslaget till ikraftträdandelag avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis skall en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller är sådan att om den enligt grundlagen skall föreskrivas i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

I artikel 1 i överenskommelsen definieras de begrepp som använts i överenskommelsen. De bestämmelser som indirekt påverkar innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen hör till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 1 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen och förutsätter riksdagens samtycke.

Enligt artikel 4 i överenskommelsen får en avtalsslutande part expropriera investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare endast på villkor som närmare bestäms i artikeln. I artikeln ingår dessutom bestämmelser om ersättningar som betalas med anledning av en dylik åtgärd och om räntor som hänför sig till dessa ersättningar. Enligt 15 § i grundlagen är vars och ens egendom tryggad och bestäms genom lag angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning. Därtill kan de ovan nämnda bestämmelserna i artikeln om betalning av ersättningar delvis stå i strid med ex-

propriationslagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 4 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt andra stycket i artikel 5 i överenskommelsen har en avtalsslutande part under vissa förutsättningar ett omedelbart ansvar för en skada som dess väpnade styrkor eller myndigheter har förorsakat genom att beslagta eller förstöra en sådan investering eller en del av den som en investerare från den andra avtalsslutande parten har gjort. Enligt 37 § 1 mom. i beredskapslagen (1080/1991) betalas full ersättning till den som lidit skada med anledning av sådana åtgärder som avses i lagen. Enligt 2 mom. i paragrafen skall dock endast en skälig ersättning betalas, om skadan med beaktande av den skadelidandes förmögenhetsförhållanden och andra omständigheter skall anses vara liten eller om stats- eller samhällsekonomiska skäl på grund av skadornas stora mängd oundgängligen kräver det. Bestämmelserna i artikel 5 i överenskommelsen tillsammans med bestämmelserna i artikel 4 kan stå i strid med bestämmelserna om ersättning i beredskapslagen eller kan åtminstone genom att statsrådets prövning begränsas inverka på det sätt varpå bestämmelserna i beredskapslagen tillämpas. Bestämmelserna hör därför till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 8 i överenskommelsen kan sådana tvister mellan de avtalsslutande parterna som gäller tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen avgöras vid ett särskilt skiljeförfarande. Skiljedomstolens beslut är bindande och kan gälla frågor som i Finland hör till området för lagstiftningen. Vid det skiljeförfarande som avses i artikeln kan på ett sätt som är bindande för Finland bli fastställt på vilket sätt en viss sådan bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. En sådan juridiskt bindande tolkning kan anses i viss mån beröra även statens suveränitet och höra till området för lagstiftningen.

I artikel 9 i överenskommelsen bestäms om det förfarande som skall iaktas i fråga om

tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. De avtalsslutande parterna godkänner utöver sina egna domstolars behörighet även skiljedomstolarnas behörighet i fråga om tvister som gäller investeringar. Skiljedomarna är slutgiltiga och bindande. Vid det skiljeförfarande som avses i artikeln kan på ett sätt som är bindande för Finland bli fastställt på vilket sätt en viss sådan bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. Bestämmelserna i artikel 9 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

4.2. Behandlingsordning

I det avsnitt som behandlar nuläget i den allmänna motiveringen har Finlands gällande överenskommelser om skydd för investeringar räknats upp. Lagarna om sättande i kraft av de bestämmelser i alla överenskommelser som hör till området för lagstiftningen har stiftats i sedvanlig lagstiftningsordning. Den överenskommelse med republiken Guatemala om främjande och skydd av investeringar som nu behandlas avviker inte från gällande överenskommelser på några viktiga punkter när det gäller lagstiftningsordningen. Det i propositionen ingående lagförslaget kan därför godkännas i samma lagstiftningsordning som en vanlig lag.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås, att

Riksdagen godkänner den i Helsingfors den 12 april 2005 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Guatemalas regering ingångna överenskommelsen om främjande och skydd av investeringar.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Republiken Guatemala om främjande och skydd av investeringar**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

| | |
|---|--|
| 1 § De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 12 april 2005 mellan Republiken Finland och Republiken Guatemala ingångna överenskommelsen om främjande och skydd av investeringar | gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem. 2 § Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president. |
|---|--|

Helsingfors den 25 november 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikeshandels- och utvecklingsminister *Mari Kiviniemi*

ÖVERENSKOMMELSE

mellan Republiken Finlands regering och Republiken Guatemalas regering om främjande och skydd av investeringar

Republiken Finlands regering och Republiken Guatemalas regering, nedan "de avtalsslutande parterna",

SOM ÄR MEDVETNA om behovet att skydda investeringar som gjorts av den ena avtalsslutande partens investerare på den andra avtalsslutande partens territorium på icke-diskriminerande basis,

SOM VILL ÖKA det ekonomiska samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i fråga om sådana investeringar som den ena avtalsslutande partens medborgare och företag har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium,

SOM ÄR MEDVETNA om att en överenskommelse om den behandling som medges sådana investeringar genom överföring av privat kapital kan främja den ekonomiska utvecklingen och att fasta ramar för investeringar kan främja en effektiv användning av de ekonomiska resurserna och förbättra de avtalsslutande parternas levnadsstandard,

SOM ÄR MEDVETNA om att utvecklandet av ekonomiska kontakter och affärsförbindelser kan främja respekterandet av internationellt erkända rättigheter som hänför sig till arbetslivet,

SOM ÄR ÖVERENS om att dessa mål kan nås utan att avkall ges på de krav som anknyter till allmänt tillämpliga åtgärder beträffande hälsa, säkerhet och miljö, och

som beslutat ingå en överenskommelse om främjande av och skydd för investeringar,

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE:

AGREEMENT

Between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Guatemala on the Promotion and Protection of Investments

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Guatemala, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

RECOGNISING the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis.

DESIRING to promote greater economic co-operation between them, with respect to investments by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNISING that agreement on the treatment to be accorded such investments can stimulate economic development through the flow of private capital and that a stable framework for investment can contribute to the effective utilisation of economic resources and improve living standards of the Contracting Parties;

RECOGNISING that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

AGREEING that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and protection of investments;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Artikel 1

Definitioner

Vid tillämpningen av denna överenskommelse avses följande:

1. Begreppet "investering" omfattar alla slag av tillgångar som har etablerats eller anskaffats av investerare från en avtalslutande part på den andra avtalslutande partens territorium i enlighet med den sistnämnda avtalslutande partens lagar och bestämmelser, och begreppet omfattar i synnerhet, men inte uteslutande,

a) lös och fast egendom eller äganderätter, såsom inteckning, pant- och retentionsrätt, nyttjanderätt samt andra motsvarande rättigheter,

b) hyres- och arrenderätt,

c) omplacerad avkastning,

d) aktier och masskuldebrev i företag eller andra andelar i företag,

e) anspråk på penningar eller rätt till prestationer av ekonomiskt värde,

f) immateriella rättigheter, såsom patent, upphovsrätt, varumärken, industriella mönsterrättigheter, firmor, geografiska benämningar samt tekniska processer, know-how och goodwill, och

g) koncessioner som baserar sig på lag, förvaltningsåtgärder eller avtal som ingåtts med behörig myndighet, däri inbegripet tillstånd att prospektera, ta i bruk, utvinna eller exploatera naturtillgångar.

Sådana investeringar som en juridisk person från en avtalslutande part har gjort på ifrågavarande parts territorium, men som de facto ägs av investerare från den andra avtalslutande parten eller är i dessas direkta eller indirekta besittning, anses också vara investeringar som gjorts av investerare från den sistnämnda avtalslutande parten, om de gjorts i enlighet med lagar och bestämmelser hos den förstnämnda avtalslutande parten.

Förändringar i den form i vilken tillgångar investeras eller återinvesteras påverkar inte tillgångarnas karaktär av investeringar.

2. Begreppet "avkastning" avser inkomster från investeringen och omfattar i synnerhet,

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party, including in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges, usufruct and similar rights;

(b) leases;

(c) reinvested returns;

(d) shares in and stocks and debentures of a company or any other forms of participation in a company;

(e) claims to money or rights to a performance having an economic value;

(f) intellectual property rights, such as patents, copyrights, trade marks, industrial designs, trade names, geographical indications as well as technical processes, know-how and goodwill; and

(g) concessions conferred by law, by an administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Investments made in the territory of one Contracting Party by any legal person of that same Contracting Party, but actually owned or controlled, directly or indirectly, by investors of the other Contracting Party, shall likewise be considered as investments of investors of the latter Contracting Party if they have been made in accordance with the laws and regulations of the former Contracting Party.

Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

2. The term "returns" means the amounts yielded by investments and shall in particu-

men inte uteslutande, vinster, dividender, räntor, royaltyer, vinst av överlåtelse av egendom eller naturaprestationer som hänför sig till investeringen.

3. Begreppet "investerare" avser följande personer från någondera avtalsslutande parten som investerar på den andra avtalsslutande partens territorium i enlighet med den sistnämnda avtalsslutande partens lagstiftning och bestämmelserna i denna överenskommelse:

a) fysiska personer som är medborgare i någondera av de avtalsslutande parterna i enlighet med dennas lagstiftning,

b) juridiska personer, t.ex. bolag, samslutningar, firmor, ekonomiska föreningar, allmännyttiga inrättningar eller organisationer, som har bildats eller etablerats i enlighet med en avtalsslutande parts lagar och bestämmelser och vars registrerade säte, centralförvaltning eller huvudsäte finns på det territorium som står under ifrågavarande avtalsslutande parts jurisdiktion, oberoende av om deras syfte är att inbringa ekonomisk vinst och om deras ansvar har begränsats eller inte.

4. Begreppet "territorium" avser en avtalsslutande parts landområden, inre territorialvatten och territorialhav och lufrummet ovanför dem samt havszonerna utanför territorialhavet, inbegripet havsbotten och dess inre, över vilka ifrågavarande avtalsslutande part i enlighet med sin gällande nationella lagstiftning och internationell rätt utövar suveräna rättigheter eller jurisdiktion beträffande undersökningen och utnyttjandet av naturtillgångarna i dessa områden.

Artikel 2

Främjande och skydd av investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten främjar inom sitt territorium investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare och godkänner dylika investeringar i enlighet med sina lagar och bestämmelser.

2. Vardera avtalsslutande parten medger inom sitt territorium en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd och full och kontinuerlig säkerhet för investeringar som görs av investerare från den andra av-

tar, though not exclusively, include profits, dividends, interest, royalties, capital gains or any payments in kind related to an investment.

3. The term "investor" means, for either Contracting Party, the following persons who invest in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter Contracting Party and the provisions of this Agreement:

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws; or

(b) any legal person such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its registered office or central administration or principal place of business within the jurisdiction of that Contracting Party, whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

4. The term "territory" means the land territory, internal waters and territorial sea of the Contracting Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which that Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall, in accordance with its laws and regulations, admit such investments.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

talsslutande parten och för avkastningen från dessa investeringar.

3. Ingendera avtalsslutande parten får på sitt territorium genom oskäliga eller godtyckliga åtgärder skada anskaffningen, utvidningen, verksamheten, administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet och försäljningen eller annan överlåtelse i fråga om investeringar som gjorts av investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 3

Behandling av investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande anskaffningen, utvidningen, verksamheten, administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet och försäljningen eller annan överlåtelse i fråga om investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och deras investeringar en behandling som är minst lika förmånlig som den som parten medger sina egna investerare och dessas investeringar.

2. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande grundandet, anskaffningen, utvidningen, verksamheten, administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet och försäljningen eller annan överlåtelse i fråga om investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och deras investeringar en behandling som är minst lika förmånlig som den som parten medger investerare från ett land som har ställning som mest gynnad nation och dessas investeringar.

3. Vardera avtalsslutande parten medger investerare från den andra avtalsslutande parten och deras investeringar den bättre av de behandlingar som avses i styckena 1 och 2 i denna artikel, beroende på vilken av behandlingarna som är förmånligare för investeraren eller investeringarna.

4. Ingendera avtalsslutande parten skall på sitt territorium mot investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare besluta om eller verkställa åtgärder beträffande anskaffning av material, produktionsmedel, verksamhet, transporter eller marknadsföring av produkter, eller meddela

3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unreasonable or arbitrary measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

Article 3

Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to its own investors and their investments with respect to the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments.

2. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to investors of the most favoured nation and to their investments with respect to the establishment, acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment, and sale or other disposal of investments.

3. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments the better of the treatments required by paragraph 1 and paragraph 2 of this Article, whichever is the more favourable to the investors or investments.

4. Neither Contracting Party shall mandate or enforce in its territory measures on investments by investors of the other Contracting Party, concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having discriminatory effects. Such re-

övriga motsvarande föreskrifter som har diskriminerande verkningar. Dessa krav omfattar inte de villkor som gäller erhållandet av förmåner eller fortsatta förmåner.

Artikel 4

Undantag i behandlingen av investeringar

Bestämmelserna i denna överenskommelse skall inte anses förplikta en avtalsslutande part att medge den andra avtalsslutande partens investerare eller dessas investeringar fördelar av en behandling, en preferens eller ett privilegium med stöd av existerande eller framtida

- a) frihandelsområden, tullunioner, gemensamma marknader, ekonomiska och monetära unioner eller motsvarande regionala överenskommelser om ekonomisk integration, inbegripet regionala arbetsmarknadsavtal, som någonsin avtalsslutande parten är eller kan bli part i, eller
- b) överenskommelser för undvikande av dubbelbeskattning eller andra internationella överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till beskattning, eller
- c) multilaterala överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till investeringar.

Artikel 5

Expropriation

1. Investeringar som gjorts av investerare från den ena avtalsslutande parten på den andra avtalsslutande partens territorium får inte exproprieras eller nationaliseras eller göras till föremål för andra direkta eller indirekta åtgärder med motsvarande effekt som expropriation eller nationalisering (nedan "expropriation"), om inte åtgärden vidtas i allmänt intresse, på icke-diskriminerande basis, med iakttagande av vederbörligt rättsligt förfarande och mot betalning av direkt, tillräcklig och faktisk ersättning i enlighet med internationell rätt.

2. Ersättningen skall motsvara den exproprierade investeringens värde omedelbart innan expropriationen gjordes eller innan

quirements do not include conditions for the receipt or continued receipt of an advantage.

Article 4

Exemptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors and investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of any existing or future:

- (a) free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar regional economic integration agreement, including regional labour market agreements, to which one of the Contracting Parties is or may become a party, or
- (b) agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating wholly or mainly to taxation, or
- (c) multilateral agreement relating wholly or mainly to investments.

Article 5

Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures, direct or indirect, having an effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation"), except for a purpose which is in the public interest, on a non-discriminatory basis, in accordance with due process of law, and against prompt, adequate and effective compensation in accordance with international law.

2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation

expropriationen blev allmänt känd, beroende på vilken tidpunkt som infallit tidigare. Värdet fastställs i enlighet med allmänt godtagna värdebestämningsprinciper med beaktande av bl.a. det investerade kapitalet, det faktiska återanskaffningsvärdet, värdestegringen, den rådande avkastningen, den avkastning som väntas i ett senare skede, goodwillen och övriga betydande faktorer.

3. Ersättningen skall kunna realiseras helt och hållet, och den betalas utan begränsning och dröjsmål. I ersättningen skall ingå ränta enligt marknadsräntan för betalningsvalutan från den dag egendomen exproprieras till den dag ersättning utbetalas.

4. Om en avtalsslutande part exproprierar ett sådant företags tillgångar, eller en del av dem, som har grundats eller bildats på denna parts eget territorium i enlighet med gällande lagstiftning och i vilket investerare från den andra avtalsslutande parten har investerat, inklusive äger aktier, skall denna säkerställa att bestämmelserna i denna artikel tillämpas i den utsträckning som är nödvändig för att sådana investerare från den andra avtalssparten skall garanteras direkt, tillräcklig och faktisk ersättning för sina investeringar.

5. En investerare vars investeringar exproprieras har rätt att utan dröjsmål få sitt fall behandlat av en judiciell myndighet eller andra behöriga myndigheter hos den berörda avtalsslutande parten samt rätt att få sina investeringars värde bestämt i enlighet med principerna i denna artikel, utan att detta dock begränsar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 9 i denna överenskommelse.

Artikel 6

Ersättning av förluster

Den ena avtalsslutande parten skall i fråga om restitution, gottgörelse, ersättning eller andra arrangemang medge investerare från den andra avtalsslutande parten, vars investeringar på den berörda avtalsslutande partens territorium förorsakas förlust till följd av krig eller annan väpnad konflikt, nationellt nödläge, uppror, revolt eller upplopp inom territoriet, en behandling som är minst

or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with generally accepted principles of valuation, taking into account, *inter alia*, the capital invested, replacement value, appreciation, current returns, the projected flow of future returns, goodwill and other relevant factors.

3. Compensation shall be fully realisable and shall be paid without any restriction or delay. It shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

4. Where a Contracting Party expropriates the assets or a part thereof of a company, which has been incorporated or constituted in accordance with the law in force in its territory, in which investors of the other Contracting Party have an investment, including through the ownership of shares, it shall ensure that the provisions of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such investors of the other Contracting Party.

5. Without prejudice to the provisions of Article 9 of this Agreement, the investor whose investments are expropriated shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article, by a judicial or other competent authority of that Contracting Party.

Article 6

Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment no

lika förmånlig som den som parten medger sina egna investerare eller investerare från ett land som har ställning som mest gynnad nation, beroende på vilken behandling som enligt investeraren är förmånligare.

less favourable than the one accorded by the latter Contracting Party to its own investors or investors of the most favoured nation, whichever, according to the investor, is the more favourable.

Artikel 7

Fri överföring

1. Vardera avtalsslutande parten skall garantera investerare från den andra avtalsslutande parten fri överföring av investeringar och betalningar som hänför sig till investeringarna till och från sitt territorium. Dessa betalningar omfattar i synnerhet, men inte uteslutande,

a) grundkapital samt ytterligare belopp som är avsedda för upprätthållande, utvecklande eller utvidgande av en investering,

b) avkastning,

c) inkomster på grund av en total eller partiell försäljning eller överlåtelse av en investering, inbegripet inkomster på grund av försäljning av aktier,

d) belopp för betalning av omkostnader till följd av investeringens verksamhet, såsom återbetalning av lån, royaltyer, förvaltningsersättningar, licensavgifter och andra motsvarande kostnader,

e) ersättningar som betalas enligt artiklarna 5, 6, 8 och 9 i denna överenskommelse,

f) löner och andra arvoden till personal som i samband med en investering anställts från utlandet.

2. Vardera avtalsslutande parten skall också säkerställa att överföringar enligt stycke 1 i denna artikel verkställs utan begränsningar i en fritt konvertibel valuta som väljs av investeraren och enligt den marknadskurs som dagen då överföringen görs gäller för den valuta som skall överföras, samt att överföringarna kan göras omedelbart.

3. I avsaknad av valutamarknad skall den växelkurs som senast har tillämpats för konvertering av valutorna till särskilda dragningsrätter användas.

Article 7

Free Transfer

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments and transfer payments related to investments. Such payments shall include in particular, though not exclusively:

(a) principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;

(b) returns;

(c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares;

(d) amounts required for the payment of expenses, which arise from the operation of the investment, such as loans repayments, payment of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses;

(e) compensation payable pursuant to Articles 5, 6, 8 and 9 of this Agreement;

(f) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad and working in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall further ensure that the transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction in a freely convertible currency of the choice of the investor and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer to the currency to be transferred and shall be immediately transferable.

3. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversions of currencies into Special Drawing Rights.

Artikel 8

Substitution

Om en avtalslutande part eller ett organ som den utsett erlägger en betalning på grundval av ett ersättningsansvar som hänför sig till en icke-kommersiell risk eller ett garanti- eller försäkringsavtal som ansluter sig till en investering på den andra avtalslutande partens territorium, skall den sistnämnda avtalslutande parten godkänna att investerarens rättigheter och anspråk övergår till den förstnämnda avtalslutande parten eller ett organ som den utsett samt att den förstnämnda avtalslutande parten eller ett organ som den utsett kan begagna sig av rättigheterna och genomföra anspråken enligt principen om substitution i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 9

Twister mellan en investerare och en avtalslutande part

1. Tvister som uppkommer mellan en avtalslutande part och en investerare från den andra avtalslutande parten och som direkt beror på en investering skall avgöras genom förlikning mellan parterna i tvisten.

2. Om tvisten inte har avgjorts inom tre (3) månader från den dag tvisten skriftligen tillkännagivits, kan den enligt investerarens val hänskjutas

a) till en behörig domstol hos den avtalslutande part på vars territorium investeringen har gjorts, eller

b) till skiljeförfarande vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID), som upprättats i enlighet med den konvention om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i en annan stat, vilken öppnades för undertecknande i Washington den 18 mars 1965 (nedan "centralorganet"), förutsatt att centralorganet står till förfogande, eller

c) till skiljeförfarande enligt reglerna för den kompletterande facilitet som tillämpas vid centralorganet, om endast den ena av-

Article 8

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance against non-commercial risk given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such an investor to the former Contracting Party or its designated agency, and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute arising directly from an investment between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party should be settled amicably between the two parties to the dispute.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months from the date on which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:

(a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made; or

(b) to arbitration by the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the "Centre"), if the Centre is available; or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the

talsslutande parten har undertecknat den konvention som avses i punkt b i denna artikel, eller

d) till en ad hoc-skiljedomsstol som upprättas i enlighet med bestämmelserna om skiljeförfarande, antagna av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), eller

e) till en annan tidigare godkänd ad hoc-skiljedomsstol.

3. En investerare som har fört en tvist till en nationell domstol kan dock ytterligare hänskjuta ärendet till något av de skiljeförfaranden som nämns i stycke 2 punkt be i denna artikel, om investeraren, innan en nationell domstol har avgett dom i målet, uppger sig avstå från att fallet behandlas vid en nationell rättegång och drar bort fallet.

4. Ett sådant skiljeförfarande som avses i denna artikel tillämpas om någondera parten i tvisten ber om det i en sådan stat som är avtalsslutande part i den konvention om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar som öppnades för undertecknande den 10 juni 1958 i New York (New York-konventionen). Tvister som i enlighet med denna artikel hänskjutits till skiljeförfarande skall i fråga om tillämpningen av artikel 1 i New York-konventionen anses härröra från ett kommersiellt förhållande eller affärer.

5. Vardera avtalsslutande parten skall villkorslöst ge sitt samtycke till att en tvist mellan den ena avtalsslutande parten och en investerare från den andra avtalsslutande parten hänskjuts till skiljeförfarande i enlighet med denna artikel.

6. Ingentdera avtalsslutande parten som är part i en tvist kan i något skede av skiljeförfarandet eller verkställandet av skiljedomen invända mot att den investerare som är den andra parten i tvisten på grundval av en försäkring har fått en gottgörelse som helt eller delvis täcker dennes förluster.

7. Skiljedomen är slutgiltig och bindande för de båda parterna i tvisten, och den skall verkställas enligt den avtalsslutande parts nationella lagstiftning på vars territorium en skiljedom åberopas, och den verkställs på åtgärd av ifrågavarande avtalsslutande parts

Convention referred to in subparagraph (b) of this paragraph; or

(d) to an ad hoc arbitration tribunal to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or

(e) to any other previously accepted ad hoc arbitration tribunal.

3. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral proceedings mentioned in paragraphs 2 (b) to 2 (e) of this Article if, before a judgment has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Any arbitration under this Article shall, at the request of either party to the dispute, be held in a state that is a party to the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York Convention), opened for signature at New York on 10 June 1958. Claims submitted to arbitration under this Article shall be considered to arise out of a commercial relationship or transaction for the purposes of Article 1 of the New York Convention.

5. Each Contracting Party hereby gives its unconditional consent to the submission of a dispute between it and an investor of the other Contracting Party to arbitration in accordance with this Article.

6. Neither of the Contracting Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the other party to the dispute, has received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

7. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be executed in accordance with national law of the Contracting Party in whose territory the award is relied upon, by the competent authorities of the Contracting Party by the date

myndigheter inom loppet av den tid som anges i skiljedomen.

Artikel 10

Twister mellan de avtalsslutande parterna

1. Tvister mellan de avtalsslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse skall i mån av möjlighet lösas på diplomatisk väg.

2. Om en tvist inte kan lösas på detta sätt inom sex (6) månader från den dag då någondera avtalsslutande parten har begärt förhandlingar, skall den på begäran av någondera avtalsslutande parten hänskjutas till en skiljedomstol.

3. Skiljedomstolen upprättas enligt följande för varje enskilt fall. Inom två (2) månader från det att begäran om skiljeförfarande har mottagits skall vardera avtalsslutande parten utse en medlem till skiljedomstolen. Dessa två medlemmar väljer en medborgare i ett tredje land som efter godkännande av vardera avtalsslutande parten utses till ordförande för skiljedomstolen. Ordföranden utses inom fyra (4) månader från den dag då de två andra medlemmarna har utsetts.

4. Om de utnämningar som behövs inte har skett inom de tidsfrister som nämns i stycke 3 i denna artikel, kan vilken som helst av de avtalsslutande parterna, om någon annan överenskommelse inte föreligger, be presidenten i Internationella domstolen att verkställa de behövliga utnämningarna. Om presidenten i Internationella domstolen är medborgare i någondera avtalsslutande parten eller annars förhindrad att fullgöra uppgiften, ombeds den i fråga om antalet tjänsteår följande medlem i Internationella domstolen som inte är medborgare i någondera avtalsslutande parten och som inte heller på annat sätt är förhindrad att fullgöra uppgiften, att verkställa de behövliga utnämningarna.

5. Skiljedomstolen skall fatta sitt beslut med enkel röstmajoritet. Skiljedomstolens beslut är slutgiltiga och bindande för vardera avtalsslutande parten. Vardera avtalsslutande parten skall bära kostnaderna för

indicated in the award.

Article 10

Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.

4. If the necessary appointments have not been made within the periods specified in paragraph 3 of this Article, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member ap-

den medlem som den utsett och för sin representation i skiljeförfarandet. Kostnaderna för ordföranden och andra eventuella kostnader skall bäras till lika delar av vardera avtalsslutande parten. Skiljedomstolen kan fatta ett avvikande beslut beträffande fördelningen av kostnaderna. Till alla övriga delar fattar skiljedomstolen beslut om sina egna procedurregler.

6. De tvister som avses i stycke 1 i denna artikel löses i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse och enligt allmänt erkända principer för internationell rätt.

Artikel 11

Tillstånd

1. Vardera avtalsslutande parten behandlar i överensstämmelse med sina lagar och bestämmelser gynnsamt de ansökningar om tillstånd som hänför sig till investeringar och beviljar snabbt de tillstånd som behövs på dess territorium för investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten.

2. Vardera avtalsslutande parten beviljar i enlighet med sina lagar och bestämmelser tillfälligt inrese- och uppehållstillstånd och utfärdar behövliga dokument, som styrker tillståndet, till sådana för företaget centrala, fysiska personer som anställts från utlandet för att i samband med en investering gjord av en investerare från den andra avtalsslutande parten arbeta som ledare, sakkunniga eller teknisk personal för den tid dessa personer uppfyller kraven i detta stycke. De närmaste familjemedlemmarna till dessa arbetstagare behandlas på värdpartens territorium på motsvarande sätt när det gäller inresa och tillfällig vistelse.

Artikel 12

Tillämpning av andra bestämmelser

1. Om någondera avtalsslutande partens lagstiftning eller sådana förpliktelser under internationell rätt som är i kraft eller som senare ingås mellan de avtalsslutande parterna utöver denna överenskommelse inne-

pointed by that Contracting Party and of its representation in the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the costs of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

6. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

Article 11

Permits

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably the applications relating to investments and grant expeditiously the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

2. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, grant temporary entry and stay and provide any necessary confirming documentation to natural persons who are employed from abroad as executives, managers, specialists or technical personnel in connection with an investment by an investor of the other Contracting Party, and who are essential for the enterprise, as long as these persons continue to meet the requirements of this paragraph. Immediate family members of such personnel shall also be granted a similar treatment with regard to entry and temporary stay in the territory of the host Contracting Party.

Article 12

Application of other Rules

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law, existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement, contain a regula-

håller generella eller specifika bestämmelser enligt vilka investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare kan medges en behandling som är förmånligare än den behandling om vilken föreskrivs i denna överenskommelse, skall sådana bestämmelser, såtillvida de är förmånligare för investeraren, gälla före denna överenskommelse.

2. Vardera avtalsslutande parten skall iaktta de andra förpliktelser som den eventuellt har i fråga om en enskild investering som gjorts av en investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 13

Tillämpning av överenskommelsen

Denna överenskommelse tillämpas på investeringar som existerar när överenskommelsen träder i kraft samt på investeringar som gjorts eller anskaffats efter detta. Överenskommelsen tillämpas inte på sådana tvister som har uppstått före överenskommelsens ikraftträdande och inte heller på sådana anspråk som gäller investeringar som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 14

Allmänna undantag

1. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra de avtalsslutande parterna från att vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda partens vitala säkerhetsintressen under krig eller väpnad konflikt eller annat internationellt nödläge.

2. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra de avtalsslutande parterna från att vidta sådana åtgärder som behövs för upprätthållande av den allmänna ordningen, dock förutsatt att sådana åtgärder inte genomförs på ett sätt som skulle utgöra godtycklig eller ogrundad diskriminering från en avtalsslutande parts sida eller medföra sådana dolda åtgärder som vidtas i investeringsbegränsande syfte.

tion, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.

2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

Article 13

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to investments existing at the time of entry into force of the Agreement as well as to investments made or acquired thereafter. The Agreement shall not apply to any dispute concerning an investment, which arose, or any claim concerning an investment, which was settled before its entry into force.

Article 14

General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Contracting Party, or a disguised investment restriction, nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Contracting Parties from taking any measure necessary for the maintenance of public order.

3. Bestämmelserna i denna artikel gäller inte artikel 7 stycke 1 punkt e i denna överenskommelse.

3. The provisions of this Article shall not apply to Article 7 paragraph 1. (e) of this Agreement.

Artikel 15

Öppenhetsprincipen

1. Vardera avtalsslutande parten skall utan dröjsmål publicera eller annars offentligen tillhandahålla sina allmänt tillämpliga lagar, bestämmelser, procedurer och förvaltningsbeslut och domstolsbeslut samt internationella överenskommelser som kan inverka på investeringar som gjorts av investerare från den andra avtalsslutande parten på den förstnämnda avtalsslutande partens territorium.

2. Ingen bestämmelse i denna överenskommelse ålägger en avtalsslutande part skyldighet att lämna ut uppgifter som är konfidentiella eller hänför sig till ägande eller att ge tillträde till sådana uppgifter, inklusive uppgifter som rör enskilda investerare eller investeringar, vilkas röjande skulle skada lagtillsynen eller strida mot den avtalsslutande partens lagstiftning om handlingars offentlighet eller skada enskilda investerares berättigade kommersiella intressen.

Artikel 16

Förhandlingar

De avtalsslutande parterna förhandlar tidvis sinsemellan på endera avtalsslutande partens begäran för att behandla verkställigheten av denna överenskommelse och för att dryfta sådana frågor som kan uppstå till följd av överenskommelsen. Sådana förhandlingar förs mellan de avtalsslutande parternas behöriga myndigheter på en sådan plats och vid en sådan tidpunkt som parterna har kommit överens om på ändamålsenligt sätt.

Article 15

Transparency

1. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of the other Contracting Party in the territory of the former Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 16

Consultations

The Contracting Parties shall, at the request of either Contracting Party, hold consultations for the purpose of reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties in a place and at a time agreed on through appropriate channels.

Artikel 17

*Ikraftträdande, giltighetstid och uppsägning
av överenskommelsen*

1. De avtalsslutande parterna meddelar varandra när de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet av denna överenskommelse har uppfyllts. Överenskommelsen träder i kraft den trettionde (30) dagen efter den dag då det senare meddelandet har mottagits.

2. Denna överenskommelse är i kraft under en tid av tjugo (20) år, och skall därefter fortfarande gälla under samma villkor till dess någondera av de avtalsslutande parterna genom en skriftlig underrättelse meddelar den andra avtalsslutande parten om sin avsikt att säga upp överenskommelsen om en tid av tolv (12) månader.

3. I fråga om investeringar som har gjorts före den dag då denna överenskommelse upphör att gälla, gäller att bestämmelserna i artiklarna 1-16 skall förbli i kraft under en tid av tjugo (20) år från den dag då överenskommelsen upphör att gälla.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befulldäktade, undertecknat denna överenskommelse.

Upprättad i Helsingfors den 12 april 2005 i två original exemplar på finska, spanska och engelska, vilka alla texter har samma giltighet. Om avvikelser förekommer mellan texterna skall den engelska texten gälla.

För Republiken Finlands regering

För Republiken Guatemalas regering

Article 17

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth (30) day following the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years and shall thereafter remain in force on the same terms until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

3. In respect of investments made prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of Articles 1 to 16 shall remain in force for a further period of twenty (20) years from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, being duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Helsinki on 12th April 2005 in the Finnish, Spanish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Government
of the Republic of Finland

For the Government
of the Republic of Guatemala